

Lezers van Het Vogeljaar naar West-Afrika o.l.v. Jaap Taapken

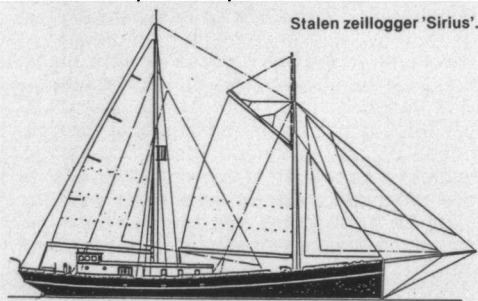
Jaap Taapken heeft zich bereid verklaard één van de reizen, die STICHTING NATUURREIZEN deze winter met de stalen zeillogger 'SIRIUS' van Cockatoo Cruising organiseert, te willen begeleiden als ornithologische reisleader.

De reis begint op **zondagmorgen 18 december** op Schiphol als de deelnemers zich aldaar verzamelen. Na de landing op Gran Canaria worden de reizigers vervoerd naar een hotel in Las Palmas. De volgende dag wordt er een excursie gemaakt over het eiland, waarbij vooral de bosrijkere gebieden bezocht worden. Eilanden of op andere manieren geografisch geïsoleerde gebieden zijn —vanwege de geringe uitwisseling van eiland bewonende diersoorten met soortgenoten van veelal grotere, aaneengesloten arealen elders— bij uitstek de plaatsen waar zich ondersoorten of zelfs aparte soorten zijn gaan ontwikkelen in de loop der tijden.

Zo ook op de Canarische eilanden: de ondersoort *'teneriffae'* van de Koolmees, *'superbus'* van de Roodborst, *'tintillon'* van de Vink, *'poltazeki'* van de endemische Blauwe Vink en misschien zelfs de ondersoort *'canarius'* van de Tjiftjaf kunnen er gezien worden. Elders kunnen soorten verwacht worden als Visarend, Rode Wouw, Rode Patrijs en Brilgrasmus.

Na afloop van deze excursie wordt naar de haven van Puerto del Las Palmas gereden, alwaar ingescheept wordt op de 'SIRIUS'.

De kiel van de 'SIRIUS' —een stalen zeillogger (LOA 31 meter, breedte 7 meter)— werd al in 1916 gelegd en dit oerdegelijke schip kwam in 1981 uiteindelijk in handen van de huidige eigenaars en werd toen vernoemd naar de helderste ster aan het firmament. Het is nu een schip met uiterst moderne navigatie- en communicatie-apparatuur, een bemanning van 5 personen, waaronder een kok, onder het gezag van een gediplomeerde Nederlandse kapitein. De capaciteit van de ruime hutten —4 driepersoons- en 1 vierpersoons- hut— worden op deze reis niet ten volle benut: steeds één persoon per hut minder om meer

Stalen zeillogger 'Sirius'.

comfort te kunnen garanderen. Alhoewel de 'SIRIUS' een 300 pk dieselmotor heeft, zullen de zeilen het voornaamste voortstuwingsmiddel zijn. Op het dek is voldoende ruimte om ongestoord waarnemingen te doen: voor de lounge-bar ongeveer 7 x 7 meter met op de voorpiek —evenals op het achterdek— nog circa 5 meter extra.

Dit geweldige schip is het verblijf gedurende de rest van de reis.

Dinsdagmorgen 20 december wordt het ruime sop gekozen voor de tocht naar Dahkla, dat de eerstvolgende vrijdag wordt binnengelo-

pen —een tocht van circa 80 uur over een in die tijd vrijwel altijd stormloos deel van de Atlantische Oceaan.

Op de Canarische Eilanden is een zeer grote internationale vissersvloot gestationeerd: een bewijs van de visrijkdom en dus ook van de rijkdom aan zeevogels van de omringende wateren.

Vandaar dat met grote zekerheid onder andere verwacht mogen worden (in willekeurige volgorde): Bulwers en Wilsons Stormvogel, Kuhls en Kleine Pijlstormvogel, Fregatstormvogeltje en Westafrikaans Vaal Stormvogeltje, Kaapse Duif en Alk. Er mag zelfs geen rekening gehouden worden met een saai overtocht.

Na op **24 december** de dunne strook van woestijnsteppe en de rand van de erachter liggende Sahara geëxploiteerd te hebben, wordt er op eerste kerstdag uitgevaren voor een tocht van circa 60 uur vlak langs de kust naar Nouadhibou, dat op **27 december** binnengelopen wordt. Ook deze wateren zijn zeer visrijk: wie kent niet de fascinerende film van Cousteau over de vissers van deze gebieden, die de Dolfijnen als het ware benutten om de scholen vissen in hun netten te laten drijven.

Vandaar vogelsoorten als: Dunbekmeeuw, Grote, Kleine en Middelste Jager, Visdief, Zwarte, Bonte, Dougalls, Grote, Reuzen-, Dwerg-, Lach-, Witvleugel- en Witwangster.

Woensdag 28 december wordt het schier-eiland achter Nouadhibou bezocht, maar dan begint de volgende dag een vijf dagen durend hoogtepunt van de reis — een periode, die elke rechtgeaarde (amateur)ornitholoog als een roes zal beleven: de exploratie van het gebied van de Banc d'Arguin.

Dit normaliter zeer moeilijk toegankelijke gebied is te vergelijken met onze Waddenzee: over een lengte van meer dan 200 km valt door een getijdeverschil van 2 meter bij eb circa 625 vierkante kilometer wadvlakte droog. Bij vloed steken nog slechts een vijftigtal plaatsen als eilanden boven water. Deze zijn zeer verschillend: sommige steken als rots-punten 15 meter boven het water uit, andere als zachtglooiende duinen van maximaal 3 meter hoogte. Het gebied van de Banc d'Arguin kent twee broedperiodes: de voornaam-

ste van april tot eind juni en een tweede van oktober tot eind januari.

Als broedvogels zijn dan onder andere te verwachten: Flamingo, Pelikaan, Lepelaar, Klippenreiger, Grijskopmeeuw, Koningsstern en Brilster. Broedvogels en overwinteraars zijn goed voor ongehooflijke aantallen, bijvoorbeeld 50.000 Flamingo's. Circa 1 miljoen waadvogels overwinteren in het gebied: ongeveer de helft zijn Bonte Strandlopers, 30 % Rose Grutto's, 5 % Kanoetstrandlopers, Wulp en Regenwulp eik 2,5 % en de resterende 10 % is verdeeld over een dozijn andere soorten.

Dinsdag 3 en woensdag 4 januari wordt langs de af en toe zeer vogelrijke kust van Mauretanië (Keur Massène en Chemama) verder gevaren naar de Langue de Barbarie: een 35 kilometer lange landtong, die de scheiding vormt tussen de monding van de Senegal en de Atlantische Oceaan. Een veranderend landschap: door het brakke en zoute water afwis-

Voor nadere informatie: Stichting Natuurreizen, postbus 4209, 1009 AE Amsterdam, of telefonisch: 020 - 2653.

Verslag 2e Technische Conferentie wetland,, West-Afrika

Van 8-16 december 1982 werd te Nouadhibou, Mauretanië een conferentie gehouden over de wetlands in West-Afrika. In verband met de relatie van het Waddenzee-gebied met de belangrijke wetlands in West-Afrika en de wenselijkheid om te onderzoeken welke vorm van hulp (eventueel bilateraal) geboden zou kunnen worden om de Afrikaanse wetlands te beschermen heeft dr. G.C. Boere over deze conferentie verslag uitgebracht. Kaartjes en tal van foto's verduidelijken de tekst. Nederland zou een actief beleid moeten ontwikkelen om in de eerste plaats de wadden- en kustgebieden tussen de Nederlandse Waddenzee en Banc d'Arguin (Mauretanië) veilig te stellen voor de miljoenen steltlopers, die er voor kortere of langere tijd gebruik van maken. Dat geldt óók voor terreinen in Portugal en Spanje en de westkust van Frankrijk, waar wij al talloze malen op geweest hebben. Daarna zou de aandacht op gebieden zuidelijk van Banc d'Arguin moeten worden gericht, immers daar liggen ook belangrijke waddegebieden. Het is echter minder of geheel niet bekend waar deze liggen, welke functie ze vervullen en dergelijke. Daar is nog veel basaal inventarisatiewerk voor nodig. Op dit terrein zijn ervaren, maar werkloze biologen daarvoor nog voldoende beschikbaar...

G.C. Boere: Verslag van de 2e Technische Conferentie over Wetlands in West-Afrika. Gestencild, 12 bladzijden, 3 kaartjes, 24 foto's (1983). Uitgave Staatsbosbeheer, afdeling Flora, Fauna en Waterhuishouding, postbus 20020, 3502 LA Utrecht, 030 — 852 539.

Zie ook 'Het Vogeljaar' 30 (3) : 170 & (6) : 332 en over Lanzarote: 30 (6) : 302-307.

Europese vogels in een oogopslag

Van dit boekje zijn gelijktijdig ook uitgaven verschenen in de Franse, Spaanse, Italiaanse en Engelse taal. Dat de auteurs uit de volièrehouderssfeer afkomstig zijn is niet de reden dat wij het een prul van een boekje vinden. Het geeft onjuiste, onvolledige en

selend afgebroken en elders weer opgebouwd. Het bezoek aan dit wederom vogelrijke gebied met zijn vele kleine en grotere lagunes, muien en zandbanken luidt het einde van de reis in. Te St. Louis in Senegal wordt overgestapt in busjes, die de deelnemers naar Dakar vervoeren, vanwaar teruggevlogen wordt naar Nederland.

Vrijdagmiddag 6 januari eindigt deze unieke reis dan waar hij begonnen is: Schiphol.

Een dergelijke unieke reis kan door zijn opzet en de noodzakelijke voorbereiding ervan niet anders dan duur genoemd worden. Toch kunnen personen die met minder comfort genoeg willen nemen en zich daarom als drietal aanmelden (om dan ook in 1 driepersoonshut te verblijven) zich ongeveer f 1000,- per persoon besparen.

Deelnemers die volledig gebonden zijn aan onderwijskerstvacantie kunnen op woensdag 28 december vanaf Schiphol vertrekken om zich op donderdag in Nouadhibou in te schepen om in ieder geval de Banc d'Arguin mee te maken.

foutieve informatie, zodat het voor de beginnende vogelliefhebber niet dé handleiding is die wij zouden aanbevelen.

De tekst beschrijft 144 vogelsoorten, die in Europa voorkomen. Maar dat is niet alleen minder dan de helft van de voorkomende vogelsoorten maar bovendien worden alleen de mannetjes beschreven. Dat zijn de gemakkelijkst te herkennen kleden van een vogelsoort. Veel hebben wij er dus niet aan. De kleurenfoto's, op een enkele na (Rode Rotslijster, Dodaars, Roerdomp en Geelgors), zijn gemaakt door de Belg Gerard Mornie. Hoewel vermeld wordt dat de foto's zijn gemaakt met sterke tele-objectieven en ultramodern materiaal is het duidelijk waarneembaar dat vele steltlopers, eenden, stootvogels en zangvogels in een onnatuurlijke omgeving in gevangenschap zijn gefotografeerd.

Via een uitgebreid symbolenstelsel worden inlichtingen over de 144 vogelsoorten verschaft, die niet allemaal kloppen. Gegevens over jachtvogels en onbeschermde vogelsoorten zijn bijvoorbeeld onjuist aangegeven en blijkt de toestand in België weer te geven. Voor de andere Europese landen zijn deze gegevens totaal foutief. Maar ook de gegevens die met andere symbolen worden weergegeven zijn zeer onbetrouwbaar.

Alles bij elkaar een waardeloos vogelboekje. Van zulke uitgaven zouden wij in de toekomst verschoond moeten blijven. Uitgevers zouden bovendien met grotere zorg hun uit te geven boekjes moeten kiezen.

Louis Gonnissen & Gerard Mornie: Europese vogels in een oogopslag. 192 bladzijden, 144 kleurenfoto's. Uitg. Mousaults Uitgeverij b.v., Bussum. Prijs f 29,50.

Wereld Werkgroep voor stootvogels

Het eerste informatieblad van de Wereld Werkgroep voor stootvogels van de Internationale Raad voor de Vogelbescherming (CIPO) is onlangs uitgebracht. Het blad bericht over alle activiteiten die op internationaal niveau worden ondernomen voor stootvogels, en is verkrijgbaar voor £ 4,-.

(ICBP, British Museum, Cromwell Road, GB - Londen SW7).